

А

ндрій ШИШАЦЬКИЙ, голова Донецької обласної ради:

«Від професіоналізму еліти залежать шлях розвитку та якість життя»

За підсумками виборів минулого року Донецька обласна рада оновилася на 60 відсотків. Сьогодні серед депутатів – як досвідчені народні обранці кількох скликань, так і ті, кого можна назвати новачками. Переважна більшість депутатів мають досвід керівництва підприємствами, організаціями, органами місцевого самоврядування чи державними установами. Впадає в око насамперед те, що в облраді припинилися політичні баталії та з'явилася максимальна конкретика у словах і справах. Про актуальні проблеми мешканців області, про те, яким шляхом, якими силами та з чією допомогою облрада збирається їх розв'язувати, ми розмовляли з її головою Андрієм ШИШАЦЬКИМ.

– Андрію Володимировичу, в обласній раді нового скликання зростає кількість постійних депутатських комісій. Чи означає це, що депутати збираються впливати на всі сфери життя краю?

– Кількісний склад ради збільшився зі 150 до 180 депутатів, тому ми вирішили збільшити й кількість комісій. У попередньому скликанні зовнішньоекономічною діяльністю, залученням інвестицій і комунальним майном займалася одна комісія, тепер вирішення цих питань розділили й вони в компетенції двох комісій. А щодо впливу на всі сфери, то це справді так. Тому що програма соціально-економічного розвитку області, яку затверджує рада, всебічно охоплює життя регіону. Тож прагнемо брати участь у всьому, що є значущим для області, наприклад, в економіці чи соціальній політиці. Це вже ознаки розвитку місцевого самоврядування.

Сказати, що сил вистачає на все, було б перебільшенням. Адже всім потрібно займатися професійно, мати чіткі, зрозумілі цілі. Але сьогодні, на жаль, місцеве самоврядування в багатьох питаннях справді дещо аморфне. Щодо сил кадрів, то наведу такий приклад. Під час приїзду до Донецька делегації Законодавчих зборів Ростовської області наші колеги розповіли про організацію своєї роботи. У них

50 депутатів, у кожного є штатний помічник. Крім того, голови комісій працюють на постійній основі. Цей представницький орган має право законодавчої ініціативи. У сусідів треба вчитися. Особливо нині, адже передбачається, що слідом за адміністративною реформою центральної влади та виконавчої влади на місцях у нас реформуватимуть місцеве самоврядування. Причому, сподіваюся, все буде спрямовано на його розвиток.

– В обласній раді переважна більшість депутатів – члени Партії регіонів. Як складаються ваші стосунки з представниками інших фракцій – Комуністичної партії, «Сильної України» та Аграрної партії?

– Справді, в нас переважна більшість депутатів – від Партії регіонів. Але ми максимально врахували побажання представників КПУ, «Сильної України» та Аграрної партії, в яких комісіях вони хотіли б працювати. У нас відбувається конструктивний діалог (у раді попереднього скликання представники блоку Наталії Вітренко постійно збурювали політичні питання. – Авт.).

Я – прихильник принципу, що потрібно домовлятися «на березі» й потім вирушати у спільне «плавання». Обласна рада представляє інтереси всієї громади. Тут не місце для політичних дебатів. Наші основні завдання – розробляти,

затверджувати, перевіряти виконання обласних програм розвитку, формувати бюджет, організувати раціональне використання комунального майна. Тобто класичне місцеве самоврядування. А питання, скажімо, мови тощо повинні вирішуватися на іншому рівні, як це зазначено в Конституції.

– Ви відомі своєю настирливістю в розв'язанні конкретних завдань та проблем. Наприклад, одразу після обрання головою облради поставили мету – забезпечити всіх немовлят якісними молочними продуктами...

– Торік із обласного бюджету на ремонт молочних кухонь витрачено 3,2 мільйона гривень. Найголовніше те, що на ці кошти придбано сучасне обладнання. Важливо, що низка міст – Донецьк, Горлівка, Макіївка – відгукнулися на нашу ініціативу та виділили гроші зі своїх бюджетів для співфінансування програми. Щоденна кількість порцій на деяких кухнях збільшилася вдвічі. Тож зможемо надавати свіжі кефір, молоко та сир малюкам не до півтора, а до двох років. Цьогоріч обласна рада також передбачила виділення коштів на придбання аналогічного обладнання для таких установ. Нині визначаємо кількість дітей, домовляємося з керівниками деяких міст, щоб додатково відкрити такі кухні. Якщо вже робити, то не для «галочки», а щоб це давало користь.

На Донеччині конкурс міні-проектів проводиться обласною радою з 2008 року. Завдяки цій практиці територіальні громади регіону освоїли принципово новий для нашого суспільства стандарт спільного інвестування владою, громадою і приватним сектором найактуальніших проблем розвитку соціальної інфраструктури та підвищення якості соціальних послуг. За умовами конкурсу проект повинен бути реалізований до кінця поточного року, при цьому кошти обласного бюджету в загальному кошторисі мають становити до 10 тисяч гривень. В окремих випадках спостережна рада може збільшити обсяг фінансування за рахунок обласного бюджету.

Про популярність конкурсу свідчить факт, що в 2010 році він зібрав 2040 заявок – удесятеро більше, ніж у 2008-му. Участь у ньому брали ініціативні групи

із 400 населених пунктів області. Аналіз міні-проектів засвідчив, що найпріоритетнішим стало поліпшення якості соціальних послуг. Це ремонт та облаштування шкіл, дитсадків, лікарень, клубів, стадіонів, зупинок громадського транспорту, громадських колодязів і систем водопостачання, відновлення вуличного освітлення. Усі згадані об'єкти, як правило, споруджували у 50–60-х роках минулого століття, а на їхнє відновлення гроші за останні два десятиліття не виділяли. У місцевих рад практично немає коштів на капітальні вкладення.

Серед інших пріоритетів конкурсу – поліпшення стану житлового фонду та прилеглих територій; ремонт історичних пам'яток, будівель і споруд; благоустрій місць відпочинку – парків, скверів, алей; а також проекти патріотичного спрямування.

– Кілька років тому облрада запровадила конкурс міні-проектів для громад. Ця практика виявилася досить успішною...

– Головне – люди повірили в те, що можуть щось змінити у своєму селі, селищі, мікрорайоні. Я взагалі-то прихильник таких безпосередніх «вливань», бо тоді вони мають ефект і, так би мовити, прямий зв'язок зі сферою добра. Ініціатива дуже корисна, адже мешканці докладають власних зусиль у її втілення. Водночас ми розв'язали локальні проблеми. Досвід виявився затребуваним: інші області звертаються й просять надати їм методику та положення про конкурс.

Протягом трьох років в області реалізовано 1300 таких проектів. На їхнє втілення облрада спрямувала 11 мільйонів гривень. Загальна ж вартість проектів – близько 20 мільйонів гривень, із урахуванням спонсорських коштів та грошей громад. Нинішнього року передбачаємо витратити на ці цілі 6,8 мільйона гривень, причому віддаємо перевагу сільським районам, малим містам, де бюджету минулих років були недостатніми. Мені особисто приємно було під час недавнього приїзду до села Красного Красноармійського району, на батьківщину композитора Сергія Прокоф'єва, почути від сільського голови, що все нове в селі протягом останнього року з'явилося саме завдяки міні-проектам. А взагалі ініціатива на місцях вражає розмахом: від встановлення лавочок для відпочинку мам та їхніх малюків і устаткування Музею мініатюрної книги в Горлівці до облаштування сільської амбулаторії в Костянтинівському районі та створення класу народної майстерності для різьблення писанок в Артемівську.

Окрім того, думаємо про те, щоб частково перейти від «міні» до «міди» – до проектів у 100 тисяч гривень. Це дасть змогу на умовах співфінансування реалізувати більш значущі плани. Мабуть, оберемо якийсь один пріоритетний напрямок – наприклад, культуру на селі, зробимо типовий проект, який можна ефективно контролювати, який ви-

ключав би, зокрема, й корупційну складову. Адже є питання, котрі складно «пропустити» через бюрократичну машину. А такі проекти дозволяють безпосередньо почути людей. І ще важлива деталь: мешканці, які, наприклад, фарбували гойдалки чи саджали дерева, віднині самі беруть на себе те, що мають, не дозволяють псувати його іншим.

– На чому буде зосереджено увагу та зусилля облради цьогоріч?

– У краї надто важливою є проблема води. Ми провели нараду за участю керівництва комунального підприємства «Компанія «Вода Донбасу» та керівників незалежних міськводоканалів. Адже розв'язання проблеми сьогодні зайшло у глухий кут. Перша причина – економічно необґрунтовані тарифи, які заморожені з певних соціальних та політичних причин і не піднімаються з 2008 року. Друга – наднормативні втрати. У деяких містах вони доходять до 80 відсотків. Про які тарифи можна говорити? За що платять споживачі – за дірки в трубах, за воду, яка витекла в землю?

Тому обласна рада дала доручення компанії «Вода Донбасу» зробити проект для конкретного міста, щоб покласти край наднормативним втратам. Якщо ми цей проект реалізуємо, то отримаємо позитивний досвід і зможемо його впроваджувати в інших містах. Щодо болючого питання про тарифи, то їх доведеться підвищити. Переконалий, для людей важливіше мати воду цілодобово, воду якісну, таку, яка відповідає державному стандарту. За великим рахунком, від того, що ми п'ємо й чим дихаємо, залежать якість і тривалість життя.

Роки роботи в бізнесі навчили мене обирати пріоритети та зосереджуватися на них. Вважаю, що розв'язання проблеми з водою повинно стати пріоритетом обласної ради. Після того, як буде налагоджена система роботи комунальної компанії, система стосунків із незалежними водоканалами, ми вийдемо на економічно обґрунтовані та-

риффи. Які, сподіваюся, переглядатимуться раз на рік і будуть прив'язані до вартості електроенергії, до реальної зарплати, коефіцієнта інфляції. Якщо продемонструємо позитивну роботу на прикладі компанії «Вода Донбасу», тоді в нас з'являться підстави та аргументи запрошувати до компанії водоканали, які нині не входять до цієї структури. Щоб уже об'єктивні причини спонукали громади приймати рішення. Спочатку зробимо повну поетапну модернізацію системи водопостачання на прикладі одного міста, яке обслуговує компанія «Вода Донбасу», потім – інших.

– Облрада висловлює свою позицію стосовно реформ, запроваджених у масштабах усієї країни – податкової, пенсійної, земельної, чи вважає це прерогативою центральної влади?

– Звичайно, нашим депутатам виборці ставлять такі запитання. Проблема в тому, що багато людей досі не мають достовірної інформації про мету реформ. Усе це обростає плітками та збурює суспільство. А хто, як не депутати, повинні роз'яснювати зміни? Тому й заслуховуємо під час депутатських днів, засідань комісії питання про реформи охорони здоров'я, освіти, про будівництво доступного житла. Це допомагає нам мати зворотний зв'язок, урахувати пропозиції у програмі соціально-економічного розвитку області, у змінах до обласного бюджету.

Сьогодні виникає багато питань із приводу оптимізації навчальних закладів. Якщо подивитися на цифри, то Донецька область має вищу, ніж у середньому по Україні, наповнюваність класів та навантаження на одного вчителя. І за актуальністю проблеми закриття шкіл ми точно не на першому місці в країні. Не з нас потрібно починати. Напруження в суспільстві навколо ситуації із закриттям шкіл свідчить про нерозвиненість місцевого самоврядування. Якщо повинно бути реальним: громада формує ради, рада реально управляє своїм бюджетом, цей бюджет самодостатній

і формується «знизу», а не розподіляється централізовано за принципом «цьому дам, а цьому не дам». Адже утримання шкіл покладено на плечі місцевих громад, вони ж приймають рішення стосовно навчальних закладів на своїй території. Це питання має розв'язуватися на місцевому рівні, а не на рівні області чи країни.

– **Уже тривалий час ідеться про адміністративно-територіальну реформу. Знаю, що на Донеччині є приклади, які могли би слугувати зразком її проведення. Розкажіть про це, будь ласка.**

– Будь-яка реформа потребує колосальних витрат. Тому я – прихильник поступових змін, крок за кроком. Скажімо, в Амвросіївському районі запланували із 18 сільських рад зробити 9. Наприклад, у 2011 році чотири ради збираються об'єднати у дві. А щоб зробити це належно, щоб люди сприйняли та оцінили ідею, потрібно близько 4 мільйонів гривень – для відновлення вуличного освітлення,

ремонту будинку культури, спорудження дороги між селищами. Тоді інші сільради переконуються, що реформа сприяє підвищенню якості життя. За такою реформою громади «стоятимуть у черзі». Я не закликаю будувати потьомкінські села. Я закликаю робити адміністративно-територіальну реформу на малих територіях і потім тиражувати досвід. Можливо, наб'ємо при цьому синці, зате врахуємо всі недоліки, аби надалі не припускати помилок. У такій справі важливий принцип «не нашкодь!».

– **Як відбувається зворотний зв'язок депутатів із виборцями?**

– У нас є графік прийому виборців депутатами, оприлюднений на сайті обласної ради. Прийом веде також я та мої заступники. Це безпосередній зворотний зв'язок. Щоб його «пожвавити», торік обласна рада виділила по 15 тисяч гривень на кожного депутата для надання за потреби матеріальної допомоги громадянам. Пакет документів при цьому збирається

мінімальний, ланцюжок також короткий: виборець – депутат. Таку допомогу торік отримали близько 1000 осіб. Переважно – на оплату лікування тяжкохворих, а також на вирішення інших життєвих питань. Вважаю, це дуже добра ініціатива.

– **Ви очолюєте облраду майже рік. Які уроки вже особисто для себе дістали?**

– Мабуть, найголовніше – це розуміння, що для суспільства обласна рада – дуже важлива структура. І результати роботи безпосередньо залежать від професіоналізму еліти та управління на місцях. Тому я зробив висновок, що мені потрібно вчитися в колег, зокрема й зарубіжних. Протягом року ми мали зустрічі з делегаціями із Ростовської області РФ, а також із Польщі, які ділилися досвідом. Переконаний, у них є чого повчитися. Бо від влади неабияк залежить, яким будуть розвиток суспільства, якість життя, яким шляхом ми підемо.

Розмову вела Ліна КУЦЬ.

Т

урбота про людей – пріоритетний напрям роботи місцевої влади

Первомайський район за його природним, господарським і людським потенціалами називають серед інвестиційно привабливих регіонів Миколаївської області. Сьогодні тут функціонують 28 шкіл, 24 дитсадки, 45 закладів охорони здоров'я, більш як 40 будинків культури та клубів, десятки сільськогосподарських і промислових підприємств. Про сьогодення краю, перспективи розвитку розмова нашого власного кореспондента з головою районної держадміністрації Борисом ДЕМЧЕНКОМ.

– **Борисе Олексійовичу, Первомайський район є насамперед одним із найбільших сільськогосподарських регіонів краю.**

– Це справді так. Тут господарюють 98 суб'єктів підприємницької діяльності, які орендують земельні угіддя на площі 65,5 тисяч гектарів. Успішно конкурують із ними два державні дослідні господарства – «Зоряне» та «Зелені кошари».

Незважаючи на досить складні кліматичні умови, що призвели торік до

знищення та пошкодження відповідно 2,3 тисячі гектарів та 1,3 тисячі гектарів сільськогосподарських культур, нам удалося намолотити 142,8 тисячі тонн ранніх зернових за середньої урожайності 29,7 центнера з гектара. За цими показниками ми стали третіми серед районів Миколаївщини.

Також хочу зазначити, що в нас укладено майже 12 тисяч договорів на оренду земельних паїв. В 2010 році населенню за оренду паїв сплачено 19,4 мільйона гривень і

відрадно, що на сьогодні розрахунки проведено цілковито.

Нинішнього року в районі посіяно озимих культур на загальній площі 45 тисяч гектарів, у тому числі 38 тисяч гектарів зернових, із яких понад 25 тисяч відведено під озиму пшеницу. Сьогодні, і це дуже тішить, маємо стовідсоткові сходи озимини. На постійному контролі питання забезпеченості господарств району паливом, мінеральними добривами, протравлювачами тощо.